

Til

**Justis- og
beredskapsdepartementet og
Helse- og
omsorgsdepartementet**

29. januar 2021

Høring - Forslag om endringer i smittevernloven (portforbud)

Norsk Sykepleierforbund viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 8.1.2021 og til høringsnotat av samme dato. Høringsnotatet berører lovhjemmel og tilhørende juridisk, etiske og menneskerettslige drøftinger hvor det foreslås en ny § 4-3 b i smittevernloven. NSF mener at portforbud vil være svært inngripende. Det vil kunne redusere den tilliten mye av vår statsforvaltning er tuftet på. Tillit i et samfunn er viktig, men også skjør ved overformynderi. Bruk av portforbud i fredstid er et drastisk tiltak. En rekke menneskerettigheter beskytter Norges innbyggere mot restriksjoner som et portforbud vil innebære. I tillegg kommer barns rettigheter i Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon.

NSF støtter ikke regjeringens ønske om å ta i bruk portforbud under covid 19 pandemien

Forslaget har til hensikt å gi fullmakt om bruk av portforbud som virkemiddel til bekjempelse av covid-19 epidemien. Det er reist betydelig tvil om hvorvidt bruk av portforbud er et egnet smitteverntiltak i Norge. Det ligger allerede i dagens smittevernlov § 7-12 store fullmakter, herunder bruk av portforbud. NSF mener det vil være viktig å se alle tiltakene i sammenheng, for eksempel innreise, stengte grenser, krav om testing og hva som skal stenges ned i samfunnet.

NSF mener nødvendig og tilstrekkelig smittevern kan oppnås gjennom andre og mindre inngripende virkemidler enn bruk av portforbud.

NSF mener det er en berettiget tvil om at et portforbud er et egnet tiltak smitteverntiltak i Norge. Vi viser til FHI (se side 9 i høringsnotatet) om at et portforbud vil være et virkemiddel som kan være vanskelig å begrunne smittevernfaglig. Jamfør § 1-5.Grunnleggende krav ved iverksetting av smitteverntiltak

Smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder. Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep.»

NSF mener et portforbud vil ramme barn og unge, og andre mennesker som befinner seg i sårbare livssituasjoner unødig hardt.

Lovforslaget er forankret i et tiltak om å verne om folkehelsen. NSF mener det er høyst betimelig å reise spørsmål om et portforbud vil gagne folkehelsen. Hensynet til folkehelsen kan også være et argument for **ikke** å innføre portforbud. Et portforbud vil særlig ramme mennesker i sårbare livssituasjoner, som allerede betaler den høyeste prisen for dagens reguleringer. Mange har ikke vært tilstrekkelig ivaretatt ved gjennomføring av smitteverntiltak under pandemien.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22 Telefon: 0 24 09
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Barn og unge, mange eldre og mange mennesker med utviklingshemming, alvorlig psykisk helsesvikt, selvskading og ukritisk rusbruk befinner seg i sårbare livssituasjoner. NSF mener et portforbud vil innebære en isolering som medfører en uforholdsmessig stor belastning og utrygghet. De berørte vil bli frarøvet muligheter for sosialisering; eksempelvis utsatte barn og unge, som blir enda mer utsatte for vold og overgrep.

Som sykepleiere har vi i vårt mandat en plikt til å opptre solidarisk med mennesker i krise og sårbare livssituasjoner. Vårt samfunn er tuftet på et grunnleggende felleskap og ivaretagelse av hverandre som gjør seg særlig gjeldene i den situasjonen landet befinner seg i.

NSF mener at bruk av portforbud ikke vil fremstå som et nødvendig og forholdsmessig smittevernfaglig tiltak.

NSF anerkjenner at regjering og storting har plikt til å beskytte og verne om sine innbyggere, i ytterste konsekvens gjennom svært inngripende tiltak. NSF ser at regjeringen har gode intensjoner i høringsforslaget. Også blant sykepleiere og i våre fagmiljøer er det tvil om bruk av portforbud, særlig i befolkningstette områder, hvor mange mennesker lever og ferdes.

NSF ser likevel portforbud som et svært inngripende tiltak som griper inn i enkeltpersoners handlingsfrihet og retten til respekt for privatlivet. Det skal svært mye til for at tiltaket etter en helhetsvurdering vil anses forholdsmessig.

NSF mener en evt. gjennomføring av et portforbuds omfang skal begrenses i størst mulig grad.

Høringsnotatet skisserer en rekke unntak og hensyn som må tas ved gjennomføring av et evt. portforbud, blant annet knyttet til kritiske og viktige samfunnsfunksjoner. Videre hvilke sårbare grupper det må tas hensyn til og hvilke unntak som kan gjennomføres. Det vil ved evt. forskrift om bruk av portforbud være svært viktig at portforbudet gjøres så kort som mulig og innenfor avgrensede områder med avklarte tidspunkter innenfor døgnet.

NSF mener at beslutning om et endelig bruk portforbud forankres i Stortinget

NSF ser det som positivt at høringsnotatet har åpnet for en vurdering av portforbud som egnet virkemiddel i forkant av en evt. dramatisk situasjon. Lovendringen er foreslått å kun omhandle covid-19, og at lovgrunnlaget allerede finnes i den eksisterende lovgivning. NSF mener et portforbud ikke skal reguleres gjennom smittevernloven som gjelder alle smittsomme sykdommer. Et alternativ vil etter NSF sin mening være som en del av helseberedskapsloven, med en beslutning forankring i Stortinget.

Lill Sverresdatter Larsen
Forbundsleder

Bente Lüdemann
Fagsjef

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22 Telefon: 0 24 09
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com